

ЗЛОЧИННІСТЬ У СПОРТІ ЯК КРИМІНОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Віталій Валерійович СОКУРЕНКО,

*здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права*

Сьогодні спорт стає все більш організованим і урегульованим. З'явилися нові види змагань, постійно уточнюються правила, межі допустимості поведінки в спорті і відповідальність за їх порушення, спорт набув традиції і прихильників. Спорт став більш професійним, що значно збільшило його популярність, що у свою чергу призвело до залучення суттєвих грошових коштів, і, відповідно, нових форм управління ним і організації його функціонування як галузі господарства.

Разом з тим, багато важливих аспектів спорту досі не охоплені діючими нормативно-правовими актами, що тягне за

собою розбалансованість системи норм, що регламентують фізкультурно-спортивну діяльність, і відсутність взаємодії правозастосовників. Внаслідок цього підвищується ймовірність вчинення різних правопорушень і подальшого їх приховування.

Суспільні відносини у сфері спорту безпосередньо або опосередковано наділяють людину здатністю і можливістю вчинювати певні правопорушення. Для всіх суб'єктів сфери спорту істотною є ймовірність втягнення їх у злочинну діяльність. У цьому зв'язку можна відзначити ряд закономірностей: підвищена латентність корупційних діянь серед злочинів осіб, пов'язаних зі спортивною діяльністю; криміналізація комерційних видів спорту; вибір злочинцями, іншими особами, пов'язаними зі спортивною діяльністю, насильства в якості основного способу досягнення своєї мети і реалізації мотивів; зростання випадків розкрадань грошових коштів, що виділяються на спорудження спортивних об'єктів; зростання незаконних угод, пов'язаних з реалізацією вхідних квитків на престижні спортивні змагання; зміна внутрішньої структури об'єднань спортивних фанатів, поява розгорнутої мережі згуртованих груп, що мають чітку ієрархію, внутрішню єдність їх членів, пов'язаних спільною ідеєю, які використовуються представниками організованої злочинності для реалізації своїх злочинних планів.

До числа загальносоціальних заходів запобігання злочинам у сфері фізичної культури і спорту можна віднести наступні:

1) стимулювання ефективної економіки, підйом цільової активності та ініціативи людей, підвищення добробуту громадян;

2) організація патріотичного, культурного і правового виховання, в тому числі й у спортивних установах.

Серед спеціально-кримінологічних заходів, спрямованих на запобігання злочинам спортсменів, слід звернути увагу на такі напрями:

1) створення державної цільової програми підтримки фізичної культури і спорту, стратегічного і тактичного плану. І починати роботу потрібно з поділу на законодавчому рівні фізичної культури населення та спорту. Крім того, потрібно передбачити ряд соціальних гарантій для спортсменів, які

завоювали призові місця на змаганнях міжнародного рівня, таких як Олімпійські ігри, чемпіонати світу та Європи;

2) навчання, перепідготовка, працевлаштування спортсменів, які залишили великий спорт. Проведений нами контент-аналіз повідомлень в пресі про злочини, які вчиняються спортсменами, показав, що в середньому 30 % з них пішли на порушення закону, будучи працездатними, але на момент його вчинення ніде не працювали і не навчалися;

3) залучення до роботи зі спортсменами благодійних фондів, які могли б займатися наданням матеріальної допомоги спортсменам, які залишилися без роботи, працевлаштуванням і перенавчанням, адаптацією їх до нових умов життя;

4) профілактика наркоманії, алкоголізму та інших соціальних відхилень у поведінці колишніх спортсменів. Для спортсменів, які досягли високих результатів, необхідна програма психологічної реабілітації та допомоги в адаптації до нових «після спортивних» умов життя.

Реалізація перерахованих заходів могла б в якійсь мірі допомогти спортсменам утриматися від учинення злочинів узагалі та від самого негативного рішення – працювати на злочинні співтовариства (злочинні організації).

Водночас залишається констатувати неухвалене ставлення держави і суспільства до діючих і колишніх спортсменів, що не кращим чином відображається і на стані злочинності в цілому.